

СТАНДАРТИЗАЦИЯ МЕТРОЛОГИЯ СЕРТИФИКАЦИЯ

АПРИЛ 2008 г. брой 4

➤ Нотифицирани органи с филиали ➤ Усъвършенстване на националния еталон на променливо напрежение на основата на софтуер за АС-DC измервания

➤ Производство на биодизел по света - Азия и Тихоокеанския регион
➤ Директива 98/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ➤ Европейските екологични подходи - модел за създаване на устойчиво производство в България
➤ Провеждането на оценяване на персонала като реално приложение на изискването на ISO 9001:2000 за непрекъснато подобрене

ISSN 1310-0831

4
2008

СТАНДАРТИЗАЦИЯ МЕТРОЛОГИЯ СЕРТИФИКАЦИЯ

СПИСАНИЕ

НА ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ

ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР

И НА БЪЛГАРСКИЯ ИНСТИТУТ ПО МЕТРОЛОГИЯ

ГОДИНА LIX - СОФИЯ

Приемник на списание "Рационализация", основано през 1949 г.

ГЛАВЕН РЕДАКТОР

инж. Марияна Цанева

Зам. главен редактор

Роза Караджова

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

проф. д. т.н. Георги Тасев
проф. д-р Манол Рибов
доц. д-р Георги Дюкенджиев
д-р инж. Мая Топалова
инж. Павлина Данаилова
инж. Светлозар Толев
инж. Стефка Христова
инж. Юлиян Иванов
Виолета Велева

Препечатна подготовка:

Теодора Несторова

Дизайн на корицата:

"К реклама" ООД

Редакция на "Стандартизация,
метрология, сертификация"

София 1000, ул. "6-и септември" 21

тел. 980 51 10

E-mail: mail@sasm.orbitel.bg

Уеб сайт: www.damtn.government.bg

Печат и разпространение:

"Стандартизация принт"

София 1000, ул. "Славянска" 8

тел. 989 26 92, 988 09 87

E-mail: stzprint@ttm.bg

Каца: 988 09 87

СЪДЪРЖАНИЕ

ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Б. ГЕНКОВ – Нотифицирани органи с филиали – първи стъпки за уеднаквяване на критериите за оправомощаване и надзор 2

МЕТРОЛОГИЯ

И. ХАДЖИЕВА-БОРИСОВА - Усъвършенстване на националния еталон на променливо напрежение на основата на софтуер за AC-DC измервания..... 5

БИОГОРИВА

У. Р. СТИВЪНС – Производство на биодизел по света- Азия и Тихоокеанския регион 11

ДАМТН ИНФОРМИРА

В. ВЕЛЕВА - Директива 98/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета във фокуса на вниманието на администрацията и бизнеса 16

СТАНДАРТИЗАЦИЯ

ISO разработва нова система от стандарти за усъвършенстване на безопасността по пътищата на глобално ниво..... 17

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Е. ВАСИЛЕВА, Д. ИВАНОВА и др. - Европейските екологични подходи - модел за създаване на устойчиво производство в България 19

КАЧЕСТВО

П. ДЖУРОВ – Инвестициите като начин за управление на качеството при производство на лекарствени средства - опитът на Китай 25

ЗА МЕНИДЖЪРИТЕ

А. ИВАНОВА, Ю. УЗУНОВ – Провеждането на оценяване на персонала като реално приложение на изискването на ISO 9001:2000 за непрекъснато подобрене..... 28

ОЧАКВАНИ ЗАГЛАВИЯ

По пътя на Toyota: Практическо ръководство за приложение на четирите принципа на Toyota 32

ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ ПОДХОДИ - МОДЕЛ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА УСТОЙЧИВО ПРОИЗВОДСТВО В БЪЛГАРИЯ

доц. д-р Елка Василева, доц. д-р Даниела Иванова,
гл. ас. д-р Нина Типова, гл. ас. д-р Стилиян Стефанов,
Катедра "Икономика на природните ресурси",
Университет за национално и световно стопанство - София

Европейските подходи представляват важен фактор за стимулиране на устойчиво потребление и производство. Тези подходи, приети в по-голямата си част в националното ни законодателство, предлагат подходящи механизми за създаване на устойчиво производство в България. Така се появява нуждата от мултидисциплинарно изследване на взаимовръзката между европейските екологични подходи и подходящите инструменти за изграждане на политика за устойчиво производство в нашата страна.

Настоящата статия има за цел да разгледа детайлно инструментите за създаване на политика за устойчиво производство в България.

Регулаторни инструменти за устойчиво производство в България

В съответствие с принципите на Декларациите от Рио де Жанейро и Йоханесбург през последните години у нас бяха приети няколко закона и бяха ратифицирани важни международни конвенции, свързани с опазване на околната среда и устойчивото развитие. Сред тях са Законът за опазване на околната среда, Законът за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, Законът за управление на отпадъците и др. [1 - 4].

За осъществяване на целите на устойчивото развитие и вследствие на ангажиментите, поети на международно равнище, държавите се задължават да изработят и национални стратегии за устойчиво развитие. Макар и със закъснение, през 2007 г. на вниманието на обществото е предложен за обсъждане Проект на *Стратегия за устойчиво развитие на Република България* [5].

Основната цел на предложената стратегия е да очертае и осъществи дейности, които ще повишат качеството на живот в България както за настоящото, така и за бъдещото поколение, като очертава визията за развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план (до 2020 г.).

В проектостратегията, в част 3 е отделено внимание на устойчивото потребление и производство, чиято цел е запазване на качеството на околната среда и осъзнаване на необходимостта от по-високи екологични стандарти от страна на бизнеса и крайните потребители. Отбелязано е, че досега използваните модели на производство и потребление в България не могат да решат тази комплексна цел. Тези модели са насочени основно към решаването на определени проблеми, които сами по себе си са достатъчно важни, такива като замърсяванията в производствата, промишлените и битовите отпадъци, ефективността на енергопотреблението и др. За създаване на условия за развитие на устойчиво потребление и производство е необходимо ударението да се постави върху *целия жизнен цикъл на стоките, услугите и материалите*, като тук се включат и икономическите, и социалните въздействия и се отчетат предприеманите мерки на международно ниво.

В резултат на изпълнението на мерките за устойчиво производство, включени в стратегията, се цели да се постигне:

☞ "по-чисто" (екологосъобразно) и по-ефективно производство и повишаване на конкурентоспособността на бизнеса;

☞ наличие на по-добри продукти и услуги, които ще използват по-рационално енергия и ресурси и ще ограничават до минимум използването на опасни вещества, с което ще се намали значително вредното влияние върху околната среда;

☞ пренасочване на потреблението към стоки и услуги, които оказват по-слабо влияние върху околната среда.

Като ключови фактори за устойчиво производство са разгледани *инвестициите и развитието на предприемачеството*. Поддържането на устойчив, експортноориентиран растеж все още остава задача, която предстои да бъде решена. Това предполага развитие на икономиката, при

което инвестициите и технологичният трансфер се насочват предимно към експортните отрасли. Определени са *мерките и действията*, свързани с насърчаване на инвестициите и развитие на предприемачеството и конкурентоспособността. За изпълнението на предвидените мерки са определени отговорните институции, както и участващите неправителствени и други организации. *Съветът за икономически растеж* е органът, който ще осъществява координацията и мониторинга по изпълнението на Стратегията.

Направен е анализ на развитието и са поставени основните цели пред различните отрасли в икономиката.

Промисленост

Българската икономика се характеризира с висока енергоемкост, която е пречка за ускоряването на икономическия растеж поради занижената конкурентоспособност на българските стоки и услуги, допълнителните разходи за внос на първични енергоносители и необходимите инвестиции за изграждане на нови енергийни мощности. В тази връзка повишаването на енергийната ефективност и насърчаването на енергоспестяването, въвеждането на енергоспестяващи и екологощади технологии и практики, покриването на изискванията на ЕС в областта на опазване на околната среда и вредните емисии са едни от най-важните цели в следващите години на развитие на България.

Въпреки положителните тенденции по отношение опазването на околната среда, все още страната изостава от осреднените индикатори за ЕС. Най-сериозен екологичен проблем за промишлеността към момента е прилагането на екологичните стандарти в производството.

Селско стопанство

В проектостратегията за отрасъл "Селско стопанство", която изцяло се основава на Националния стратегически план за развитие на селските райони, се поставят следните стратегически цели за периода 2007-2013 г.:

☞ *Развитие на конкурентно земеделие и горско стопанство и основан на иновации хранително-преработвателен сектор.* Така ще се насърчи растежът на производителността и конкурентоспособността на земеделието, хранително-вкусовата промишленост и горското стопанство и по този начин ще се допринесе за реализиране на целите от Лисабонската стратегия за икономически растеж.

☞ *Опазване на природните ресурси и защита на околната среда в селските райони.* С това се цели решаването на екологичните проблеми и

заплахи. Около 40 % от заделения за тази цел бюджет ще се изразходва за агроекологични плащания. Плащанията са за разрешаването на основните проблеми, свързани с опазване и възстановяване на биоразнообразието, защита на почвите от ерозия и деградация, идентификация и поддържане на ценни местообитания и характеристики на ландшафта, съхранение на културното наследство, въвеждане на подходящи сеитбообороти, предотвратяване на изоставянето на високопланински пасища и ливади. Основната дейност по Националната агроекологична програма е съхраняването на земеделски земи с висока природна стойност. Основни дейности по програмата са и подкрепа за биологичното земеделие и традиционното животновъдство, както и опазването на почвите, водите и ландшафта.

☞ *Подобряване на качеството на живот и насърчаване на възможностите за заетост в селските райони.* Целта е насочена към увеличаване на възможностите за заетост и подобряване на качеството на живот в селските райони. С нея се отразява напълно третата стратегическа насока на Общността, а именно „подобряване на условията на живот в селските райони и насърчаване на разнообразяването на тяхната икономика". Липсата на възможности за работа е основен фактор за слабото участие на местното население в работната сила, за високата безработица и ниските доходи в селските райони. Следователно предприемачеството и развитието на бизнеса в селските райони следва да се насърчава чрез инвестиции в неземеделски дейности за стопаните и местните хора. Подкрепата следва да бъде насочена към: бизнес начинания, основани на местните ресурси като занаятите; начинания, базирани на иновациите и знанието; използването на възобновяеми източници на енергия и по-добро управление на биомасата.

Туризм

Туризмът е един от приоритетните сектори в българската икономика, чийто потенциал се доказва от приноса му към brutния вътрешен продукт, износа и приходите от валутен обмен, както и за създаването на работни места. Голямата териториална концентрация обаче, в съчетание с еднообразието на продукта, и недостатъчният маркетинг на туристически дестинации намаляват шансовете досегашният темп на растеж да продължи в средносрочна и дългосрочна перспектива, а сегашната тенденция на развитие крие значителни екологични, социални и икономически рискове за вече свръхразрасналите се курорти. В проектостратегията се предлага развитие на алтернативните туристически

